

kernes egne Anlæg af Filialer; det har vist sig at være en meget taabelig Kapitalanbringelse. Det kunde være nødvendigt, at Bankerne enedes om en *Rationering* — en bevidst Fordeling af den eksisterende Kapital. Denne Rationering af Kapitalen, denne Bestemmelse om, hvortil al Landets Kapital maa anvendes, har sin Værdi, men ganske vist kun under een Forudsætning, og det er den, at Nationalbanken er stærkere, end den er, at Nationalbanken altsaa var den stærkeste af vore Banker; nu er den desværre ikke den stærkeste; det er der en anden Bank, der er. De vil erindre, at man i 1917 i Sverige — De kan læse det f. Eks. i Generalkonsul Heckshers Rapport til Udenrigsministeriet — vaklede mellem en høj Diskonto og en Kapitalrationering, hvor det offentlige bestemte, hvem der maatte faa Kapital. Man opgav en lovførmelig Rationering, men faktisk gennemførte man den, idet Rigsbanken gennem Samraad med Finansraadet fik forskellige Magtmidler. Den udbeder sig 2. Gange maanedlig Rapport fra de private Banker om, hvem de yder Kredit, om Laantagerens Navn og Sikkerhed; den fastsætter bestemte Maksimumslaanebeløb i hvert enkelt Tilfælde, og man kræver visse Oplysninger gennem Bankinspektøren. Et Fællesraad af Banker, hvortil den svenske Krone har delegeret visse Personer, gennemgaar alle Kreditansøgninger, alle Ansøgninger om udenlandsk Kredit, og hvis Bankerne ikke vil indrette sig derefter, er den svenske Rigsbank stærk nok til at nægte vedkommende Ret til at faa Veksler rediskonteret. Her er det saaledes, at hvis Nationalbanken vilde sige til andre Banker: Vi vil ikke rediskontere eders Veksler, saa vil de andre Banker sige: Gud bevares, saa lad være. Vor Bank er ikke stærk nok, men i Sverige skal de andre Banker have deres Veksler rediskonteret hos Rigsbanken. En anden Sag er det, om det maaske ikke er for sent nu at gaa den Vej at rationere Pengekapitalen, og at man maa gaa til at rationere den reelle Kapital \circ : de reelle Værdier. Jeg kunde godt tænke mig, at man sagde: saa længe den nuværende Byggekriser raader i København, maa der ikke bygges Lejligheder med mere end 4 Værelser, ingen kostbare Lejligheder. Eller jeg kunde tænke mig, at det vilde være klogt — hvad, saa vidt jeg ved, Industri-raadet allerede er begyndt at røre ved — at forhindre al Luksusimport. Det er nødvendigt, for det Publikum, der har tjent Penge, forstaar ikke altid, hvorledes de skal bru-

ges; undertiden bliver det forvirret af dem. Man bør altsaa hindre Indførelsen af forskellige Luksusvarer, bl. a. af Hensyn til Borgerne. De ærede Herrer vil erindre, hvilken Mængde spidsnæsede og bredgattede Biler der kom her til Landet vistnok i 1916. Jeg saa i Gaar i et Blad, tror jeg, det var, at et helt Skib var fragtet hertil fra Amerika med Automobile til navngivne Personer. Jeg kunde tænke mig, at det vilde være klogt at standse det. Jeg kan ganske vist tænke mig, at der kom Vanskeligheder, f. Eks. baade fra England, Amerika og Frankrig, der i første Række vil sende os Luksusvarer; men med Hensyn til Vanskelighederne fra Frankrigs Side vil jeg gerne have Lov til at sige, at det er fejlagtigt at overdrive deres Betydning. Jeg saa forleden Dag rent tilfældigt — det er kun en Kuriositet, men den er ganske betegnende —, at der en Gang var en norsk Konge, der hed Haakon den Femte, som i 1306 udstedte en „Retterbod“, en Ordre, der lød saaledes: „Hansesæderne udfører vore Livsfornødenheder og tilfører os kun Galanteri og andre unødvendige Sager. Det vil vi forbyde“. Det er det, der sker den Dag i Dag, at Udlandet vil tilføre os Galanteri og udføre vore Livsfornødenheder. Vi kan ikke være bekendt at være mindre kloge end den gamle norske Konge.

Jeg vender mig derefter i Undersøgelsen af Nationalbankens Stilling til dens Stilling til Spekulationen. Jeg vil gerne have Lov til at sige, at selvfølgelig har Bankens Stilling været passiv; den har ikke gjort noget galt, men den har heller ikke udøvet nogen positiv Indflydelse. Nu er jo Ulykken, som jeg sagde før, at Publikum ikke ejer Aktierne selv, men har be-laant dem. De 4 „arbejdende“ Banker ejer faktisk Aktierne; de er belaante hos Bankerne, og Publikum spiller i dem, men jeg kunde have tænkt mig, at Nationalbanken kunde have skredet ind og for hvert enkelt Papir have fastsat Tid efter anden en varierende Belaaningsprocent, idet den havde sagt: Saa og saa meget maa det Værdipapir belaanes med, og hvis Bankerne ikke retter sig efter de Regler, vi stiller, saa afbryder vi. Nu er det ganske vist saaledes, at de private Banker fra Tid til anden fastsætter en saadan Belaaningsprocent. Overfor et givet Skibspapir har de en skønne Dag fastsat en Belaaningsgrænse, idet de — jeg tror, disse Papirer stod i 250 — sagde: Der maa ikke laanes over 100 pCt. i dem.